

MICRA gangráður

Afleiðingar truflana í leiðslukerfi hjartans geta ýmist verið hjartsláttarhlé, hægur eða óreglulegur hjartsláttur. MICRA gangráður er settur í völdum tilfellum hjá einstaklingum með gáttatíf sem meðferð við hægum hjartslætti þegar lyfjameðferð hefur ekki borið tilætlaðan árangur.

Gangráðurinn er fyrirferðalítill og er hann þræddur frá hægri nára upp í hægri slegil og festur þar. Gangráðssetning er gerð á hjartaþræðingastofu Landspítala við Hringbraut og tekur um hálfá klukkustund. Aðgerðinni fylgir lítil áhætta. Þó er einhver hættu á blæðingu frá nára og mari. Aðrir sjaldgæfir fylgikvillar eru blæðing í gollurshúsi, sýking í gangráði eða gangráður færast úr stað. Gangráðsrafhlaðan endist í 10-15 ár.

Undirbúningur

Símainnritun

Hjúkrunarfræðingur hringir í sjúkling nokkrum dögum fyrir aðgerð og staðfestir aðgerðardag. Ef eitthvað er óljóst eða nánari rannsókna er þörf, er boðað í innskriftarviðtal á spítalanum fyrir aðgerðina. Spurt verður um heilsufar, ofnæmi, sjúkdóma, lyfjanotkun og hvort sjúklingur hafi greinst með fjölonæmar bakteríur. Einnig er spurt hvort sjúklingur hafi á síðastliðnum sex mánuðum:

- Þegið heilbrigðisþjónustu erlendis.
- Verið með kýli eða endurteknar húðsýkingar.
- Ferðast til landa utan Evrópu, Bandaríkjana eða Kanada.

Lyfjanotkun

Gott er að hafa lyfjalista við hendina, þar sem upplýsingar verða veittar í símtalinu um hvaða lyf má taka og hvaða lyf á ekki að taka fyrir aðgerðina. Ekki þarf að stöðva töku Hjartamagnýls.

- Ef notuð eru lyfin Kóvar, Warfarin, Eliquis, Pradaxa, Xarelto eða Lixiana metur hjúkrunarfræðingur í samráði við lækni hvort þörf er á að gera breytingu á töku lyfsins.
- Hætta á töku Brilique (Ticagrelor), Plavix/Grepid (Clopidogrel) og Efient (Prasugrel) sjö dögum fyrir aðgerðina, þó aðeins í samráði við hjúkrunarfræðing og eftir fyrir mælum læknis.

Lyf og ofnæmi

Mikilvægt er að láta vita um ofnæmi fyrir lyfjum, skuggaefni eða öðru.

Upplýsingar um ávísuð lyf er hægt að nálgast undir „mínum síðum“ á vefsíðunni

www.heilsuvera.is

Rannsóknir

Í samviðtalinu er ákveðinn tími fyrir blóðsýnatöku og hjartalínurit.

Akstur

Gera þarf ráð fyrir að fá akstur heim, því ekki má aka bíl fyrr en viku eftir ísetningu.

Kvöldið fyrir aðgerð

Fasta

Nauðsynlegt er að fasta fyrir aðgerð til að minnka hættu á fylgikvillum. Löng fasta er þó ekki góð fyrir líkamann og fólki líður betur eftir aðgerð ef eftirfarandi leiðbeiningum er fylgt:

- Fá sér aukabita eða drykk áður en lagst er til svefns kvöldið fyrir aðgerð.
- Ekki má borða mat síðustu 6 klst. fyrir komu á spítalann.
- Óhætt er að drekka tæra drykki (1-2 glös í senn) þar til 2 klst. eru í komu á spítalann. Tær drykkur er t.d. vatn, tær ávaxtasafi og mjólkurlaust kaffi og te.
- Þegar á spítalann er komið veitir starfsfólk upplýsingar um hvort og hve lengi megi drekka fram að aðgerð.
- Ekki má nota tóbak síðustu 2 klst. fyrir komu á spítalann.

Annar undirbúningur

Við innlögn á deild er gott að hafa með sér afþreyingarefni. Nota má farsíma en stilla þarf á hljóðlausu hringingu. Skilja þarf skartgrip og úr eftir heima.

Aðgerðardagur

Sturta

Nauðsynlegt er að fara í sturtu áður en komið er á spítalann. Ekki má nota svitalyktareyði, krem, förðunarvörur, naglalakk, ilmefni eða skartgripni eftir sturtuna og klæðast þarf hreinum fötum.

Lyf að morgni

Taka má morgunlyf með litlum vatnssopa eins og rætt var í símaviðtali.

Mæting er á hjartagátt 10D í kjallara Landspítala við Hringbraut, á umsömdum tíma að morgni aðgerðardags.

Fyrir aðgerð er settur æðaleggur í handlegg, hár fjarlægð úr hægri nára ef þess þarf og gefin róandi lyf og sýklalyf. Aðgerðin er gerð í staðdeygingu. Lítill skurður er gerður í hægri nára og gangrásleiðsla fest í hægri slegil. Skurðinum er lokað með saumi sem er fjarlægður daginn eftir aðgerðina.

Eftirlit með hjartslætti

Fylgst er með hjartslætti í hjartarafsjá (monitor).

Matur og drykkur

Drekka má og borða þegar áhrif slakandi lyfja hafa dvínað.

Hreyfing

Ekki má fara fram úr rúmi í 4-5 klukkustundir eftir aðgerð vegna hættu á blæðingu frá nára. Sumir finna fyrir svima þegar farið er í fyrsta skipti fram úr rúmi eftir aðgerð, því er mikilvægt að hafa starfsmann hjá sér.

Verkir

Búast má við óþægindum eða vægum verkjum í skurðsári og eru verkjalyf gefin eftir þörfum.

Útskrift

Flestir útskrifast samdægurs eftir aðgerð. Fyrir útskrift er tekið hjartalínurit og gangráðurinn mældur og stilltur. Hjúkrunarfræðingur og hjartasérfræðingur veita útskriftarviðtal þar sem farið er yfir hvers má vænta eftir aðgerð, lyfjanotkun og eftirlit. Ráðlagt er að taka því rólega þennan dag.

Útskriftarfræðsla

Verkir

Stundum geta verið óþægindi í nára fyrstu vikuna eftir ísetningu. Ef þörf er á, má taka verkjalyf sem hægt er að kaupa án lyfseðils samkvæmt leiðbeiningum læknis eða hjúkrunarfræðings.

Skurðsvæði

Óhætt er að fara í sturtu. Ekki má fara í sund, baðkar eða heitan pott fyrir en 1-2 vikum eftir MICRA gangráðssetningu.

Hreyfing

Í fjórar vikur eftir aðgerðina þarf að forðast mikla áreynslu og ekki má lyfta þungu. MICRA gangráður á ekki að hindra hreyfingu eða íþróttir en mikilvægt er að láta lækni vita ef óþægindi koma fram.

Akstur

Ekki má aka bíl í viku eftir aðgerð.

Vinna

Byrja má að vinna aftur viku eftir aðgerð en það fer eftir eðli starfs og líðan.

Daglegt líf

MICRA gangráður á ekki að hafa áhrif á daglegar athafnir.

- MICRA gangráður er stilltur eftir þörfum hvers og eins. Mögulega finnur fólk þó fyrir hraðari hjartslætti en áður ef hægur hjartsláttur var ástæða gangráðssetningar. Gangráður kemur ekki í veg fyrir hraðan hjartslátt þannig að þau einkenni geta verið áfram til staðar.
- Óhætt er að nota öll rafknúin heimilistæki.
- Óhætt er að nota farsíma, þó er ráðlegt að hafa hann ekki nær gangráði en 7 cm þegar talað er í símann.
- Lyklalaus aðgangur að bílum og rafsvið rafbíla hafa ekki áhrif á gangráð en varast þarf mikla nálægð við hleðslustöðvar.

- Ef þörf er á meðferð sjúkraþjálfara, þarf að láta hann vita um gangráðinn.
- Nauðsynlegt er að láta vita af gangráðnum ef gera á myndgreiningarrannsókn svo sem tölvusneiðmynd eða segulómun (MRI) til að hægt sé að gera viðeigandi ráðstafanir.
- Fylgjast þarf reglulega með virkni MICRA gangráðsins. Eftirlitið fer fram hjá gangráðseftirliti á 4. hæð Landspítala Hringbraut.

Ferðalög

Eftir aðra heimsókn í gangráðseftirlit er afhent öryggisskírteini. Óhætt er að fara í gegnum öryggishlið á flugvöllum. Ráðlagt er að láta vita af gangráðnum og/eða sýna öryggisskírteini á flugvöllum.

Kostnaður

Greiða þarf fyrir aðgerðina samkvæmt gjaldskrá Landspítala.

Hafa þarf samband við gangráðseftirlit eða Hjartagátt ef eftirfarandi hættumerki koma fram í tvær vikur eftir gangráðssetningu:

- Hiti er hærri en 38,5°C
- Verkur, hiti eða bólga á skurðsvæði eykst
- Viðvarandi hjartsláttartruflanir
- Svimi eða viðvarandi hiksti

Ef hjartagátt 10D er lokuð og erindið má ekki bíða til næsta dags má hringja í skiptiborð Landspítala í síma 543 1000 og biðja um vakthafandi deildarlækni á hjarta- og æðapjónustu á Hringbraut fyrstu tvær vikurnar eftir aðgerð.

Ef bráð vandamál koma upp utan opnunartíma Hjartagáttar er leitað til bráðamóttöku í Fossvogi sem er opin allan sólarhringinn.

Símanúmer

Hjartarannsókn/gangráðseftirlit er opin virka daga kl. 08:00-15:30 543 6031

Hjartagátt 10D er opin virka daga kl. 08:00-20:00 543 2050

Ef óskað er eftir upplýsingum um stöðu á biðlista er hægt að senda fyrirspurn á netfangið: bidlisti@landspitali.is